

Кишелски. Трите доброволчески чети на Панайот Хитов, Дянко Цоцков и Иван Кишелски останали на турско-българската граница 4 месеца - до 12 януарий 1886 г.¹⁷

II.

Като се анализира личният състав на четите на Панайот Хитов, имената и родните места на участниците в тези чети, ще се види, че те не са били само местни или регионални чети. Разбира се, поради големия авторитет на войводата, роден в Сливен, броят на четниците от Сливен и Сливенската област, включваща и района на Котел, е бил впечатляващ, в някои случаи и преобладаващ. Така напр. още във втората чета на Хитов от 1862 г. с численост около 30 човека, 9 от тях били от Сливен и района. В седмата му чета, която участвала в Сръбско-турската война от 1876 г., от поименно установените 414 участници в нея /при това 171 човека, т.е. 40,13% са без означено родно място/ между отбелязаните с родните им места 243 души, 50 доброволци били родени в Сливен и няколко в Котел, Градец, Жеравна други околни селища. Или 20% от седмата Хитова чета с установени родни места са били от Сливен. От другите краища на страната значителен брой четници били родени във Велико Търново - 17, Русе - 13, Тетевен - 8, Стара Загора - 7, Враца - 7, Казанлък - 6 и т.н. В четата били включени и мъже от Тулча, Чорлу, Велес, Пирот, Кюстендил, Ловеч, Болград, с. Дунавски колиби - Бунар-Хисарско, Източна Тракия, Лозенград, Ново село - Видинско, Бабдаг - Добруджа, Битоля, Крайова - Румъния, Охрид и от други райони на страната.

Впечатляващо също е и обстоятелството, че през четите на Панайот Хитов са преминали редица славни български дейци, които са учили при народния войвода бойното четническо дело. И още: учили се на издръжливост, на уменията сами да ръководят чети; на готовност да участват във всички български военни формации, които тръгват на бой с поробителите. На първо място между тези дейци трябва да посочим Васил Левски - знаменосецът на Хитовата чета от 1867 г. Вторият, също голям деятел на българското освободително движение, който трябва да изтъкнем като тясно свързан с Хитов, бил Хаджи Димитър Асенов от Сливен. Той участвал като байрактар в четата на войводата от 1862 г., а после сам бил войвода на чети през 1864, 1865, 1866 и през 1868 г., когато загинал. Желю Хр. Чернев от с. Карача, Ямболско, участвал в почти всички чети на Хитов от 1863 г. нататък като негов помощник-войвода и войвода на свои чети. Димитър Николов Дишлията /Пехливанина/ от Сливен участвал в четата на П. Хитов от 1867 г., бил и във Втората българска легия през 1867/1868 г.; водил самостоятелна чета през 1869 г., а през 1876 г. се включил в четата на Христо Ботев и след разбиването ѝ бил заловен, осъден и заточен в Сен Жан д'Акр. Той участвал и в четите на Хаджи Димитър от 1864 и 1865 г. или всичко в 5 чети. Войводата Филип Тотю бил в четите на П. Хитов от 1862 и 1867 г. Към втората се присъединил в Балкана след разбиването на четата, която преди това предвождал. Един от сподвижниците на войводата - Цонко Петра-